

Globalno istraživanje skrivenih šampiona!

Profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu vodiće globalno istraživanje skrivenih šampiona za Alijansu asocijacija za razvoj menadžmenta u rastućim ekonomijama

Sarajevo (BiH), 20. januar 2022: Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Alijansa asocijacija za razvoj menadžmenta u rastućim ekonomijama, njena članica CEEMAN (Asocijacija za razvoj menadžmenta u centralnoj i istočnoj Evropi) i IEDC-Bled School of Management iz Slovenije sa ponosom objavljuju da će globalno istraživanje skrivenih šampiona voditi doc. dr. Denis Berberović sa Ekonomskog fakulteta u Sarajevu. Iako se radi o trećem ciklusu ovog istraživanja, prvi je put da se implementira na globalnom nivou (jugoistočna Evropa, Južna Amerika, Afrika, Azija). Skriveni šampioni su inovativna, izuzetno uspješna mala i srednja preduzeća koja su globalni lideri na tržišnim nišama na kojima posluju. Koncept skrivenih šampiona razvio je njemački profesor dr. Hermann Simon 1990-tih godina kada je analizirao ogroman uspjeh njemačke privrede. Tokom istraživanja je shvatio da izvozno orijentisana njemačka privreda svoju snagu i razvoj u značajnoj mjeri gradi na poslovanju globalno uspješnih kompanija koje, međutim, nisu poznate široj javnosti. Zbog toga ih je i nazvao skriveni šampioni. Njegovo istraživanje je rezultiralo sa nekoliko objavljenih knjiga među kojima je i bestseller "Hidden Champions of the 21. Century".

Prvi ciklus istraživanja urađen je 2011. godine, kada su u organizaciji CEEMAN istraženi skriveni šampioni u centralnoj i istočnoj Evropi i Turskoj. Tada je istraživanje pokazalo da ova vrsta kompanija postoji i u tranzicijskim ekonomijama. Rezultati istraživanja su objavljeni 2013. godine od strane izdavača svjetskog renomea Springer pod naslovom "Hidden Champions in CEE and Turkey".

Drugi ciklus istraživanja urađen je 2018. godine, kada je CEEMAN odlučio da ponovi istraživanje kako bi pratio razvojni put prethodno identificiranih skrivenih šampiona, te otkrio nove skrivene šampione u društvima koja prolaze dinamične promjene. Istraživanje je sponzorirala Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD), a rezultate je opet objavio Springer u maju 2021. godine pod nazivom "Hidden Champions in Dynamically Changing Societies: Critical Success Factors for Market Leadership". Ova posljednja knjiga sa skrivenim šampionima prezentira 105 odabranih studija slučajeva izuzetno uspješnih kompanija iz 22 zemlje u kojima je istraživanje radila mreža od 66 akademskih istraživača pretežno iz zemalja istočne i centralne Evrope.

Treći ciklus istraživanja, ali ovaj put globalnog karaktera, je odlučeno da se lansira u 2022. godini, pod pokroviteljstvom Alijanse asocijacija za razvoj menadžmenta u rastućim ekonomijama, a kojom CEEMAN trenutno predsjedava. Istraživanje će obuhvatiti zemlje centralne i istočne Evrope, Južne Amerike, Afrike i Azije! Istraživanje ima za cilj da otkrije ključne faktore uspjeha, pozicije tržišnog vođstva, konkurentske prednosti, know-how te ključna saznanja koja su ove kompanije stekla na putu ka poslovnom uspjehu. Istraživanje će također identificirati razvojne potrebe u kontekstu poslovne edukacije, menadžmenta, marketinga, finansiranja rasta ovih preduzeća i, posebno važno u ovom kontekstu, poslovnog okruženja. Na osnovu rezultata istraživanja biće definisane preporuke za brojne interesne skupine (vlade, finansijske

Ekonomski fakultet

institucije, obrazovne institucije) kako bi mogli proširiti i ojačati podršku skrivenim šampionima, kao i drugim kompanijama koje su krenule ovim stazama uspjeha.

Istraživanje će voditi doc. dr. Denis Berberović sa Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu koji je bio angažovan i u prethodna dva ciklusa istraživanja. Vodio je istraživanje za Bosnu i Hercegovinu te učestvovao u izradi metodologije istraživanja. Evo kako novi voditelj cjelokupnog istraživačkog procesa komentariše predstojeće istraživanje: *“Globalni istraživački projekti su generalno vrlo rijetki s obzirom da se suočavaju sa brojnim organizacionim, tehničkim, finansijskim i kulturološkim izazovima. Uz to ovdje se radi o kvalitativnom istraživanju koje je po definiciji vrlo složeno i kada se radi u manjem obimu. Međutim, uzimajući u obzir značaj prethodna dva ciklusa istraživanja, kao i interes koje je to istraživanje pobudilo, odlučili smo prihvatiti izazov i saznati značajne lekcije iz poslovanja od skrivenih šampiona širom svijeta. Imamo jako puno toga da saznamo i naučimo od uspješnih kompanija iz Južne Amerike, Afrike, Azije, te centralne i istočne Evrope!”*

Važno je istaknuti da je Ekonomski fakultet u Sarajevu dao snažnu podršku u svim ciklusima istraživanja, kao i u objavljivanju rezultata ovih istraživanja, a što je u skladu sa vizijom i misijom našeg Fakulteta već dugi niz godina. Stoga ne čudi odluka Alijanse da vođenje ovako značajnog naučno-istraživačkog poduhvata povjeri našem uvaženom kolegi, doc. dr. Denisu Berberoviću, koji je i u prethodna dva ciklusa istraživanja dao značajan doprinos.

Dekanesa Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu prof. dr. Jasmina Selimović dala je punu podršku ovom projektu: *“Odavno je već strateška odrednica Ekonomskog fakulteta u Sarajevu da pruži podršku naučno-istraživačkim projektima, posebno onim međunarodnog karaktera. Svjesni smo da nije moguće kreirati kvalitetnu nastavu i obrazovati dobar i stručan kadar za privredu ukoliko izostane povezanost sa praksom - posebno sa uspješnom poslovnom praksom u svjetskim razmjerama, kao što je kod ovog istraživanja slučaj. Ponosni smo kao institucija da na našem fakultetu predaju nastavnici koji su u punom kapacitetu angažovani kako u nastavi tako i u međunarodnim naučno-istraživačkim projektima.”*

Kako biste pratili razvoj ovog globalnog istraživačkog projekta, posjetite webstranice CEEMAN i IEDC-Bled School of Management. Za dodatne informacije u vezi projekta možete kontaktirati glavnog istraživača dr. Denisa Berberovića na denis.berberovic@efsa.unsa.ba.

---- KRAJ ----